

Висновки. На сьогоднішній в Україні є досить велика нормативно-правова база законів та відпорних інструкцій щодо підстав зупинки транспортних засобів та перевірки документів, але не враховуються ті факти та нюанси які були проаналізовані нами у роботі. Як свідчить досвід саме через незнання та нерозуміння дій з боку поліцейських щодо правил особистої безпеки при перевірці транспортних засобів росте ризик небезпеки. Узагальнюючи, запроваджуючи, поширюючи й розгалужуючи ті данні що запропоновані у цій роботі а саме алгоритм дій та надані нами схеми, можливо суттєво покращити та збільшити відсоток безпеки співробітників поліції щодо зупинки транспортних засобів.

Список бібліографічних посилань

1. Ануфрієв М. І. Організаційно-правові засади управління безпекою життєдіяльності працівників органів внутрішніх справ України : наук.-практ. посіб. Харків : Ун-т внутр. справ, 1998. 32 с.
2. Власенко І. В. Проблеми особистої безпеки працівників правоохоронних органів // Матеріали науково-практичної конференції «Проблеми вдосконалення професійної майстерності працівників ОВС в бойовій підготовці». Одеса, 2008. С. 11–13.
3. Ірхін Ю. Б. Психологічна підготовка працівників міліції до дій в екстремальних умовах та надзвичайних ситуаціях. *Актуальні проблеми психології*. Т. 7, вип. 15. 2012. С. 107–110.
4. Власенко І. В. Удосконалення професійної підготовки працівників ОВС. *Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ*. 2006. Вип. 35. С. 356–360.
5. Про Національну поліцію : закон України від 02.07.2015 № 580-VIII // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19> (дата звернення: 03.04.2018).

Надійшла до редколегії 29.04.2018

УДК 351.74:377

Л. С. ЛАПІНА,

*старший інспектор відділу професійної підготовки
Департаменту патрульної поліції Національної поліції України;*

І. М. ОХРИМЕНКО,

*доктор юридичних наук, доцент, професор кафедри юридичної психології
Національної академії внутрішніх справ*

НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ СЛУЖБОВОЇ ПІДГОТОВКИ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ

*Розглянуто особливості проведення службової підготовки поліцейських.
Запропоновано напрями її вдосконалення з урахуванням вимог часу.*

Ключові слова: поліція, поліцейський, службова підготовка, професійне навчання, професійне навчання поліцейських.

Постановка проблеми. На сучасному етапі розбудови системи МВС України одним із нагальних питань постає підвищення рівня службової підготовки поліцейських. Це обумовлено як необхідністю перебування поліцейських у постійній готовності діяти в різних екстремальних умовах несення служби, так й підвищення рівня суспільної довіри до поліції, необхідністю широкої взаємодії поліції з громадськістю, а також переходом до надання сервісних поліцейських послуг.

Метою роботи є обґрунтування напрямів удосконалення службової підготовки поліцейських з урахуванням специфіки службових завдань.

Виклад основного матеріалу. У теорії й практиці сучасної підготовки працівників поліції немає навчальної дисципліни «Професійна підготовка». Цей інтегруючий термін

передбачає рівень різнобічної підготовленості слухачів. Загалом поняття «підготовка» найчастіше трактується як дія, спрямована на забезпечення, здійснення, проведення, виконання чогось, а професійна підготовка як така, що має на меті прискорене придбання тими, хто навчається, навичок, необхідних для певного виду праці [1].

Статтею 72 Закону України «Про національну поліцію» визначено, що професійна підготовка поліцейських складається з первинної професійної підготовки, підготовки у вищих навчальних закладах із специфічними умовами навчання, післядипломної освіти та службової підготовки. Нормами цього ж закону також передбачено, що службова підготовка поліцейських – це система заходів, спрямованих на закріплення та оновлення необхідних знань, умінь та навичок працівника поліції з урахуванням оперативної обстановки, специфіки та профілю його оперативно-службової діяльності [2].

У той час Положення про організацію службової підготовки працівників Національної поліції України, затверджене наказом МВС України від 26 січня 2016 року № 50 (далі – Положення), окреслює три основні завдання службової підготовки поліцейських [3], а саме:

1) підвищення рівня знань, умінь, навичок та професійних якостей поліцейських з метою забезпечення їх здатності до виконання завдань з охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, підтримання публічного (громадського) порядку та безпеки;

2) вивчення нормативно-правових актів, які регламентують діяльність Національної поліції України;

3) удосконалення керівним складом органів (закладів, установ) поліції навичок управління поліцейськими.

З огляду на наведені позиції, система службової підготовки поліцейських має бути спрямована насамперед на вдосконалення підготовки начальницького складу, зокрема вдосконалення професійних знань, навичок й умінь в роботі з особовим складом. Крім того, відповідну увагу слід звертати й на підготовку поліцейських щодо удосконалення виконання ними безпосередніх обов'язків.

Аналіз сучасної практики дає право стверджувати, що друге з наведених завдань найчастіше вирішується шляхом залучення до проведення занять найбільш досвідчених у підрозділах поліцейських або спеціально підготовлених інструкторів (наприклад, інструкторів з тактичної, вогневої підготовки). Натомість розвитку особистісних та управлінських якостей начальницького складу (начальників, заступників начальників управлінь, відділів, секторів) приділяється недостатньо уваги. На нашу думку, для вирішення цього питання в підрозділах було б доцільно створити навчальні групи, або проводити навчальні збори начальницького складу, у межах яких розвивати управлінські компетенції керівників органів поліції.

В продовженні нашого розгляду варто зазначити, що однією із проблем службової підготовки поліцейських є брак індивідуальної роботи керівника занять з безпосереднім працівником як на занятті, так і поза ним. Це насамперед необхідно для приділення достатньої уваги з боку викладача (інструктора) кожному, кого навчають з метою швидкого виявлення помилок (або оцінки виконуваної дії), роз'яснення їх деструктивних наслідків й рекомендацій за способом їх усунення. Доцільність такої практики можна пояснити як відносно великою кількістю слухачів навчальної групи (відповідно до п. 7 розділу III Положення налічує 25–30 осіб), так й обмеженим часом проведення заняття. Звідси виправданим є розділ однієї навчальної групи на дві (три) підгрупи.

Слід також зауважити, що ефективне вирішення завдань із службової підготовки поліцейських можливе лише в умовах реалізації таких умов:

- регулярність проведення занять;
- висока професійна і методична підготовка осіб, які організовують і проводять заняття в підрозділах;
- наявність добре обладнаної навчально-матеріальної бази;
- правильний вибір форми проведення навчального заняття тощо.

Забезпечення процесу формування умінь поліцейських виконувати службові обов'язки, розв'язувати ситуаційні задачі є ефективним при використанні інтерактивних методів

навчання як сучасного засобу опрацювання змісту професійної діяльності. Загалом інтерактивне навчання – це специфічна форма організації пізнавальної діяльності, яка має передбачувану мету – створити комфортні умови навчання, за яких кожен слухач відчуває свою успішність, інтелектуальну спроможність. Інтерактивне навчання передбачає співнавчання, взаємонавчання (колективне, групове, навчання у співпраці), де учасники є рівнозначними суб'єктами навчання, розуміють, що вони роблять, рефлексують з приводу того, що вони знають, вміють і здійснюють. Викладач під час інтерактивного навчання виступає як організатор процесу навчання, консультант, який ніколи не «замикає» навчальний процес на собі. Головними у процесі навчання є зв'язки між слухачами, їхня взаємодія і співпраця. Результати навчання досягаються взаємними зусиллями учасників процесу навчання, слухачі беруть на себе відповідальність за результати навчання [4].

Висновки. Службову підготовку поліцейських слід розглядати як цілісну систему з урахуванням особливостей змісту, форм, методів й засобів, наближеними до реальних умов професійної діяльності. Подальший розвиток службової підготовки характеризується пошуком нових форм та методів навчання, змістовним наповненням занять з орієнтацією на конкретного слухача – начальницький та рядовий склад органів та підрозділів поліції.

Список бібліографічних посилань

1. Садова Т. А. Професійно-педагогічна підготовка: дефінітивний аналіз. *Педагогічні науки : збірник наукових праць*. 2016. № 49. С. 326–332.
2. Про Національну поліцію : закон України від 02.07.2015 № 580-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 40–41. Ст. 379.
3. Положення про організацію службової підготовки працівників Національної поліції України : затв. наказом М-ва внутр. справ України від 26.01.2016 № 50 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0260-16> (дата звернення: 06.04.2018).
4. Комар О. А. Нове покоління обирає інтерактивні технології навчання // Підготовка кадрів у вищих навчальних закладах у контексті процесів глобалізації : матеріали Всеукр. наук.-метод. конф. (м. Умань, 17–18 листоп. 2005 р.) / Н. С. Побірченко (голов. ред.) та ін. Київ : Міленіум, 2005. 212 с.

Надійшла до редколегії 29.04.2018

УДК 351.74(477)

О. О. МАГДА,

курсант 3 курсу факультету № 1

Харківського національного університету внутрішніх справ;

І. В. ВЛАСЕНКО,

кандидат технічних наук, доцент, викладач інституту післядипломної освіти

Харківського національного університету внутрішніх справ;

ORCID: <http://orcid.org/0000-0003-3882-530X>

ДОСЛІДЖЕННЯ «ТУНЕЛЬНОГО ЗОРУ» В СТРЕСОВІЙ СИТУАЦІЇ В ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ

З'ясовано сутність та механізм виникнення явища «тунельного зору». Класифіковано чинники, що визначають ступінь звуження сектору огляду. Проаналізовано сучасні методики зменшення впливу явища «тунельного зору» на організм людини, експериментальним шляхом перевірено їх ефективність.

Ключові слова: Національна поліція, екстремальні ситуації, вогневий контакт, тунельний зір, сектор огляду.